

ANNA KAJTOCHOWA

OGRÓD OSTÓW

KRAKÓW 1997

© Copyright by **Anna Kajtochowa**

Redakcja: **Jacek Lubart-Krzysica**

Na okładce:
obraz **Romana Kurzawskiego**
z cyklu „W drodze za horyzont”

Opracowanie komputerowe: **Ewa Nawrot**

**Tomik wydano dzięki pomocy finansowej
Wydziału Kultury Urzędu Wojewódzkiego
w Krakowie**

**Oficyna Konfraterni Poetów
Dom Kultury „Podgórze”
Kraków, ul. Krasickiego 18/20
tel./fax: 56-45-43**

ISBN: 83-86900-07-5

Kraków 1997

Wyd. I. Format B6, Nakład 500 egz.
Skład, łamanie i druk:
Towarzystwo Słowaków w Polsce
ul. św. Filipa 7, 31-150 Kraków
tel./fax: 34-11-27

*Jackowi
za czterdzieści pięć
wspólnych lat*

ANNA KAJTOCHOWA

***

Nisko rozkrzewiona sosna
powleka zielenią
Skałki Twardowskiego
Kamienne przekroje
ujawniają skorupki
ślimaków ryb
i innych morskich żyjątek
zastygłych tu niegdyś
w epoce lodowca
Dziś śpią spokojnie
pośród malinowych zarośli
i wysokiej trawy
w kręgu
harcerskiego ogniska

18 XI 1996

PEJZAŻ PODMIEJSKI

I

Muzyka ślepcą
błądzi schodami
proszalnym gestem
dotyka klamki
dławi melodię
radio sąsiada
odtrąca ślepcą
trzask zamykanych
drzwi

I

Wisła o postrzępionych
poranionych brzegach
niesie płamy oliwy
tęczówki topielca
nocą
ściąga na dno
lampy i gwiazdy
odkrywa
okna z cudzą intymnością

III

Poezjo, skrzętnie omijasz
masarnię z mrożonym mięsem
zagrypioną aptekę
czarne składy z węglem
rynek cuchnący cebulą
narożną kręgielnię
śpiąca w wawelskim zaułku
wtulona w strzelistość gotyku
nie umilasz życia
umorusanej dziećmi
zalatanych
niemodnych żon
mojej
robotniczej dzielnicy

1968

***

Nasz Nobel
najbardziej zwyczajny
poprzedzony wzmianką
w „sygnałach dnia”
– kandyduje Wisława Szymborska –
o 13⁰⁰ ogłoszony
w trakcie przerwanych
„wiadomości”
Nasz Nobel zwyczajny
z popiołów codzienności
wznosi fatamorganę
nie to że piękną
po prostu swojską
każdy się tu
znaleźć może
choć niekoniecznie
różą pachnie
i złotem błyska
tak samo jak Kopciuszek
po kuchni stapa
i ziarnka maku
w mozołach przekłada
Czy to niewiele
że wskazać potrafi
sens owego trudu
i inne znaleziska

OGRÓD OSTÓW

---

wiecznym kamieniom
podobne?
Zabawnie spina
początek i koniec
szarej codzienności
i sfinksy ustawia
w pustynnej Saharze
Jako jedna z mrowia
budowniczych
przecież uchwycona
światłem błyskawicy
aby panować
w Panteonie świata
jako nasz Nobel powszedni

19 XI 1996

***

*Julianowi Kawalcowi
na osiemdziesięciolecie urodzin*

Ty wiesz Julianie
co i jak czuje ziarno
pod ciężką skibą
zanim wątlym kielkiem
wychynie spod
grudy ziemi
Ty wiesz
jak trudno
rodzi się słowo
pośród białej pustyni
kartki formatu A5
Siewcą jesteś
zrzuconym z Kosmosu Zieleni
w samo piekło
rozpalonego asfaltu
w najgorętszy
letni czas
I błogosławionym ruchem
pełnymi garściami
sypiesz ziarno
piękna i dobra
na pochylone głowy
spragnionych przyjaciół
i niewiernych wrogów

OGRÓD OSTÓW

Zielonej Matki Ziemi
Prowadzisz ich
w kwietną porę
wiosny
bujną dojrzałość
lata
złocistą pełnię
jesieni
i biały spokój
zimny
Bezpiecznie nam z Tobą
Julianie
Ty Boży Kmieciu
siewnym gestem
obejmujący świat

Kraków, 11 X 1996

ANNA KAJTOCHOWA

***

Stanisławowi Wyspiańskiemu

Gdy się już zamieszkało
w wieczności
na postumencie pomnika
pod płaczącą wierzbą
w ukłonie przed
potęgą ludzkiej siły tworzenia
u bram narodowego Panteonu
przyjemnie patrzeć
na rodzinne miasto
Tylko szkoda
że tak odległe stąd
mającą kolorowe witraże
Mariackiego Kościoła
i postać Marii
oczekującej wniebowzięcia

Listopad 1993

***

Alicji Zemanek

Człowiek i kwiat
kwiat i człowiek
W tym egzotycznym zakątku
Botanicznego Ogrodu
trwa nieustanne przenikanie
Bądź pozdrowiona Alicjo
w królestwie
rozkwitłych magnolii
prastarych palm
i ciepłych
chwytnych pnaczy
odkrywasz ich tajemnice
przybliżasz profanom
znajdujesz słowa
które rozjaśniają
mrok i budują most
do jakże bliskiego
świata

28 VI 1996

***

*Hance Nowobielskiej,
poetce z Białki Tatrzańskiej*

Twoje „Ugwarzania z kotem”
zapadły w pamięć
Z samego dna popiołu codzienności
wyrzebałaś diamenty i brylanty
rozłożyłaś je przed
zaprzyjaźnionym kotem
i pozwoliłaś wybierać
Prychał na co większe
połknął najmniejszy
w tłuszczu utyłany
- Skąd wiesz, mądralo
co najlepsze - powiedziałaś
i jednym ruchem straciłaś
pozostałe w ziarnistą ziemię
- Tam wasze miejsce - dodałaś -
bo mnie się jarzą klejnotami
twoje ślipka, kocie

12 czerwca 1993

***

Ponad
prezesury
    profesury
    prezydentury
najważniejsze jest
własne nazwisko
W istocie
żaden tytuł
nie doda
    (ale też i nie przesłoni)
mu blasku
jeśli sam
nie uczynisz go
światłym

28 IX 1996

ANNA KAJTOCHOWA

***

W tym samym dniu
zamknęła oczy Babcia
tego samego dnia
ujrzał świat wnuk
Taka sama wiosna
tak samo zakwitały jabłonie
i perliły się kwiatem
pachnące akacje
Babcia żegnała dzień
prawnik witał wieczór
tym samym
pierwszym i ostatnim
tchnieniem

19 IV 1996

***

Dźwięk słowa
dźwięk ciszy
i milczenie kropli
gdy spada
z ostatnim tchnieniem
ściętej trawy
w błysku poranka

ANNA KAJTOCHOWA

***

Nie rozliczę się
z tylu
wypowiedzianych słów

Utonęły
w milczących wypowiedziach
niedowidzących oczu
jak zwiędłe białe róże
symbole przemijania
w jesiennym ogrodzie

22 XI 1996

***

aurea mediocritas
nieosiągalny złoty środek
kiedy się kocha i myśli
miłość nie zna umiaru
myśl nie znosi ograniczeń
wszystko jak
na huśtawce
w górę i w dół
w dół i w górę
nie ma mowy
o złotym środku
W bezruchu nie ma huśtawki
to tylko stołeczek
zwisający
na wyciągniętych
ramionach

15 X 1996

ANNA KAJTOCHOWA

***

Nie czas żałować róż, gdy płoną lasy

Żałujemy nie tylko róż
także ginących lasów
i róże i lasy
umierają ostatecznie
nie ma tu różnicy
tyle że rozległość
pożegnań
bywa nieproporcjonalna
i czas umierania
jakby się przedłużał
dla róży – o dzień
dla lasu – o wiek

16 XI 1996

***

Cudownie mieć
na własność rok
/z jednego roku jesteśmy/
Zagospodarować go
po swojemu
przedłużać
szczęśliwe dni majowe
letni czas
skracać dowolnie
jesienne słoty
wiosenne szarugi
sypać śnieg
na co brudniejsze
    podwórka
i podziwiać kwiaty
na każdym skrawku
    zieleni
nurzać się w słońcu
i otulać wiatrem
rozpalone czoło

Wszystko jest możliwe
gdy ma się na własność
    rok

11 X 1996

***

Dlaczego powstaje
czarny humor?
Aby powstrzymać
wzniesiony miecz
albo uchylić tors
przed skierowaną w nas
zatrutą strzałą?
Fontanną tryska
czarny humor
wśród skazanych.
Jakby szlachetniej
się umierało...

***

I jak tu nie witać
serdecznie jesieni
skoro nas
owocami zaszczyca
i rozrzuciła
wszystkie dary
na rudziejących
trawnikach
że skraca dzień
i słotną porę
zapowiada?
że mrokiem sypie
w popołudniowe
godziny?
Wszak wszystko to
przygotowuje nas
do zimy
najwspanialszego
wypoczynku
kiedy na chwilę
umiera świat
a raczej
żyje inaczej

12 X 1996

ANNA KAJTOCHOWA

***

Lekkoatletom z Atlanty

Sfrunęła z nieba
Gwiazda Południa
rzuciła srebrem
w plejadę sportowców
I stali się oto
jako łabędzie
w orszaku Apollina
Szybuja nad światem
poezją najpierwszej próby
doskonałości ciała
i boskiego piękna
w niedościgłym
locie i rytmie
gwiazdom południa
podobni

Kraków, 21 lipca 1996

ZADUSZKI

Przywoływane cienie
jakby przywdziewały kształty
tych którzy odeszli.
Czy naprawdę?
Przecież trwają
w słowach myślach pamięci.
Nasi zwykli nieśmiertelni.

18 XI 1996

OGRÓD OSTÓW

---

jeszcze jeden
pożegnalny
głos mewy
i rozkołysanej
fali

Kraków, 18 VI 1993

***

Osiemnastowieczna lipa
rośnie nie tyle wysoko
co głęboko
splątując wierzchołek
swych gałęzi
z gęstwą korzeni
Pod przez wieki
wznoszonym dachem
chroni zakochanych
przed wścibskim spojrzeniem
użycza cienia
przed skwarem
ochrania przed
deszczem wędrujących
I nieustannie
głosi chwałę
holenderskich mistrzów
ogrodniczych
Bądź pozdrowiona
przyjazna lipo
niezwykły darze natury
i ludzkiej dłoni

Forchheim, 29 III 1996

***

Józefowi Trędowiczowi

Wdzięk sędziwych podcieni
w pasażu Starówki
nisze w murze obronnym
i kwiatów festony
uśmiech nenufarów
pod pomnikiem Bema
fontanna zieleni
spod powały nieba
i słoneczne plamy
na oliwie stawu
    witają przyjaźnie
    przyjaźnie żegnają

Maj 1987

DO NN

Jakież żądło
poraniło twoje serce
Jakiż jad
przeniknął w głąb
że drżącymi rękami
wrywasz pęki bratków
z darniny
szarpiesz wyrzucasz
na omentarną ścieżkę
i deptasz
Co się stało
że twoja nienawiść
przekracza granice śmierci
Biedna kobieto
ukochana przez fiołki

Kraków, 28 października 1993

***

Jak to jest
kiedy pod dłutem artysty
ożywają cmentarze?
Zwyczajnie
Po łysinie Rzymianina
deszcz spływa potem
W załomie strzaskanej zbroi
czai się mrówka
by drugiej odebrać łup
jajeczko owadzie
Rozrzucone torsy wojowników
krwawią ranami marmurów
bo już ucichła
starożytna bitwa
i „przechodniu powiedz Sparcie...”
Gdzieniegdzie
wije się jeszcze
bluszczuk kurdybanek
nieśmiertelny
na cmentarzu minionej sztuki
zmartwychwstałej na chwilę
za sprawą rzeźbiarza

Lubniewice, 12 IX 1993

ANNA KAJTOCHOWA

***

*Słuchając nocturnów Chopina
w wykonaniu Thai Son Dang*

Ziarnko ryżu
i całe morze gorzycy

cichnie lament nad Rzeką Czerwoną
zamiera huragan nad Rzeką Czarną
spokojniej płynie Mekong

topnieje żal
monsunowych lasów
nad ruinami w Mi Son
pradawną kulturą Czamów

snuje opowieść poeta Tu Mo
o rzeźbach w lakę wtopionych

tańczy „mysz cnotliwa”
pod tchnieniem tajfunu
na bębnie z ziarnkami ryżu
w takt muzyki Thai Son Dang
świetnego odtwórcy Chopina

OGRÓD OSTÓW

Pod kapeluszami trzciny
zapadają się podręczne schrony
od oceanu wieje
rzeńska bryza

19 III 1992

ANNA KAJTOCHOWA

OŁTARZ WITA STWOSZA

W surowej powadze gotyku
w ramionach tęczowych witraży
modlitwa rąk
modlitwa oczu
modlitwa myśli
modlitwa serca
modlitwa drzewa
niezmiennie żywa
przez pięćset lat
codziennie
się odradza
perspektywą
wieczności

21 IV 1989

PRZED PŁÓTNAMI REMBRANDTA

W mroku śmierci
światłem błysnął ból
Ciemną purpurą znaczy się
cierpienie
„krwawe ognie
drżą w wodzie
głębokiego Styksu”
Cień i światło
pytają wszechświat
o istotę życia
i istotę śmierci
Zadają ciągle
to samo pytanie
na które każdy odpowiada
z głębin własnej samotności

1993

ANNA KAJTOCHOWA

DWOREK MATEJKI W WIŚNICZU

Przycupnął u podnóża
zameczyska Lubomirskich
skąpany w malwach
ogrodowej ciszy
W mroku wnętrza
portrety rodzinne
pamiętki dróbiazgi
ciepło wspomnień
szarzejący schyłek
blasku światowej
sławy Mistrza
twórcy potęgi
nie istniejącego
państwa
zmartwychwstającego
wbrew wszystkiemu
i wszystkim

Listopad 1993

***

Tyle w ciemności do odkrycia
ile ciemność kryje
Wernyhora ruchem dłoni
z gęstniejącego mroku
przywołał słońce
przed oczy
bielmem zakryte
I odkrył jasność
w morzu mgieł
wolność kraju
skąpanego w krwi

Grudzień 1993

IMPRESJA Z WYSTAWY – ŻART

Sen Wernyhory
nagle brutalnie przerwany
bilionami impulsów
komputerowej wystawy
Wbrew spodziewaniom
nie zakłócił
majestatu Starca
szokiem współczesności
Pewnie że poddany
bitowym wstrząsom
na moment zastygł
z przerażenia
Pewnie że niewidzące oczy
przenika wieczny niepokój
o czasy i ludzi
poddanych myślącym maszynom
Ale myślę
że zgodnie z potrzebą chwili
obecnej – pozostanie
przedsiębiorczym optymistą
Po prostu
wykorzysta komputery
do wróżb o przyszłości

Grudzień 1993

**O WSPÓŁCZESNOŚCI
POD WPŁYWEM LEKTURY NORWIDA**

To oczywiste
że my Polacy
umiemy najlepiej
walczyć za naszą i waszą
cierpieć za miliony
jako przedmurze
imponować światu
czarować i balować w Europie
by nas po wieki wieków
pamiętała i podziwiała i żałowała
jako że „polska inteligencja
jest bez butów i jej nie ma”
a nade wszystko
że „Nie umiemy różnić się pięknie”

26 V 1993

ANNA KAJTOCHOWA

***

Norwidowskie Słowo:

niedościgły kształt

zagubiony w tle

zapach

leśnego storczyka

i walczącej o istnienie

wiosennej śnieżyczki

pierwszy krok wnuka

na kamienistej drodze

Norwidowska Myśl:

błyskawica tnąca

nabrzmiąte burzą

czarne niebo

Obory, 20 VIII 1990

ROZMYŚLANIE O WOLNOŚCI

I

Mój kraj
rozkwita
wolnością słowa
Ale stoją w nim
samochody unieruchomione
brakiem benzyny

I

Kiedy myślę
o wolności
do mnie należy
cały świat
Ale nie mogę
go zwiedzać
bez pieniędzy
i paszportu
z wizami

ANNA KAJTOCHOWA

III

Wyznaję zatem tylko
tę wolność
którą jestem w stanie
wyzwolić sama w sobie
I jest to
najcięższa
niewola

22 I 1990

***

Słońce powleka skórę
ciepłym lukrem
Sękaty pięści sosen
wygrażają niebu
Żółknie nieprzywoicie
pijana latamia o świcie

Błądzi po Muszynie
łenkowski poeta
W Sopocie krzyczy słowik
Eurydyko Eurydyko
Nowy kościół wessał kędyś
nową szkołę

Ścieżka pod Niewypałem
wiedzie w stare okopy
ciche i puste
podczas akademii

ANNA KAJTOCHOWA

A zboże pokornie czeka
skłonię na miedzy
A piece hutnicze
łunami parzą z daleka
Pędzą pociągi przez skwar
Samoloty budzą świtem chmury

Poci otulają wszystko
letnim szalem

1964

***

1

quidquid id est, timeo
Danaos et dona ferentes
nie pierwsze to ostrzeżenie
jakie bogowie zesłali Trojanom
ustami Laokoona
przed ostateczną zagładą

Nie zginął z synami
kapłan Posejdona
chciał ocalić ziomków
ale nikt nie wierzył
zaklęciom wybrańca
który znieważył
swoje powołanie

2

Dobrze wiedział wąż
dlaczego objął
śmiertelnym uściskiem
trójkę Laokoona
To fakt że kapłan
zdradził Apollina
i okrucieństwo bogów

nie ma granic
bo „nie będziesz miał
bogów cudzych przede mną”
choćby to były
twoje własne dzieci
ból musi być
na miarę zdrady
A nie masz większego
niż widzieć śmierć syna

3

I tak oto
ostrzeżenie Laokoon
do Trojan nie dotarło
Po raz tysięczny któryś
okazało się
że nieważne co
ale kto mówi

1989

***

*„Jedyną odpowiedzia
na grób dziecka jest
położyć się obok – jak martwy”
Saint Geraud /Bill Knott/: „Poemat”,
tłum. Krzysztof Boczkowski*

Dzięki ci losie
że jeszcze żyję
choć już
dawno miałam umrzeć

dzięki ci losie
że moje nogi
dotykają ziemi
choć mogłyby
nigdy nie czuć
jej twardości

dzięki ci losie
że moje nieszczęścia
są szczęściem
wobec tego
co dotknęło innych

ANNA KAJTOCHOWA

Oszczędź mi losie
koszmaru
wcześniejszego odejścia
tych których kocham
Niech będą ze mną
w ostatniej godzinie

16 III 1990

ROZMOWA Z SYNEM

W świecie gdzie nagle
oczy znikają z ludzkich twarzy
prawdy ważone subiektywną wagą
młodość zamieniają w starość i odwrotnie

gdzie słowa ranią szkło
myśl sięga czwartego wymiaru
autobusy biegają stadami
a spaliny zatrują sen

gdzie uszy lękają się grzmotu
a w „wostoku” lodowieje słońce
gdzie traci sens dane słowo
a mali ludzie rosą sprawami jak grzyby

gdzie dla wielu amen nie zmieniło brzmienia
a traci się twarz przed lustrem historii
i monopol widzenia zmienia barwę obrazu

gdzie pułkownicy obrastają w brzuchy
poetom płuca pękają w kawerny
a deszcz spokojnie zmywa strontowy pył

szukaj sam w sobie bezpiecznego schronu

1963

***

Niemowlęta w becikach
uśpione morfiną
aby nie cierpiały
wyrzucane przez okna szpitala
miętko uderzają w bruk
choć minęło pięćdziesiąt lat
od likwidacji getta
Świadkowie
    nigdy nie gaszą światła
w mroku pokoju
zalegającego kąty
ciągle lśni jak gwiazda
nikłowa pięćdziesięciogroszówka
w dłoni chłopca
zastrzelonego na murze
gdy niósł pieniądze
umierającej matce

Eli Eli
lamna sabachtani

Kwiecień 1993

POCHÓD CIENI

Na czele oczy Doroty
dwa jeziora
o podwójnym dnie
I uschłe gałazki
rączyn Bajli
zadeptane
w bezimiennym rowie
miliardy
kostnych szczątek
płyną mgielną nocą
fosforyzując
w neonowej mżawce
smuga widziadeł
formuje pochód
nad głazami
dźwigających
trumny symbole
Spadają gwiazdy Dawida

DO CIENIA

Na 8 Marca

Marii a może Racheli
najbielszej w tłumie
nagich
z płomieniem krematorium
w oczach
lekko podążającej
do gazu
I tłumy bezimiennych
numerów
w takt marsza i serenady
dźwigających nadzieję na życie

Ziemia Birkenau
pachnie waszym potem
snuje się mgła
waszymi cieniami
zwarzone śmiercią
liście brzozy
ożycie na moment
w pamięci żyjących

***

Czy Giordano Bruno
spłonął w płomieniach kwiatów
czy kwiatach płomieni
nim dopłynął
do Kopernikowego morza gwiazd
Oto jeszcze jedna zagadka
którą rozwiewa wiatr
i szczelnie okrywa
ołowiana mgła historii

9 X 1993

***

To ty Janie Sebastianie
w kryształach świeczników
w czarnym fortepianie
obudzony dłonią małej damy
/takiej wdzięcznej naiwnością
takiej mądrej niewiedzą
tak spokojnej w niepokoju/
prowadzisz do zakładu Pogodnej Starości
gdzie jednooka siostra czarodziejka Circe
miłosierdziem okrywa stukilowe uda
precle niewładnych nóg martwe oczy w pergaminie
skóry

Tak tu wiosennie w tej trupiarni
tak tu pachnie niebem i lizolem
tak tu chłodno pod krzyżem kaplicy
kratami dzielącej żywych od jeszcze żywych

Broń mnie Janie Sebastianie
broń ich Janie Sebastianie
tych wszechmocnie dzielących szczęście
prawa i damy

OGRÓD OSTÓW

---

przed zastrzykami wody fizjologicznej
przed łaską białych kornetów
przed szpilkami nastolatków
nakłuwających
wzdęte brzuchy ojców

1964

***

Nad „Nienawiścią” Wisławy Szymborskiej

Czy nienawiść to tylko
„motyw schludnego oprawcy
nad splugawioną ofiarą”
i „bystre oczy snajpera”
Dla mnie nienawiść
to małe zawistki i nienawistki
rodzące się codziennie od nowa
w oczach które cię nie widzą
bo nie mówisz tym samym językiem
choć to polski
nie nosisz takiego samego
czarnego krzyżyka
i nie unosisz rąk w takim
samym modlitewnym geście
choćby twe serce
bliskie było Pana
Zaś najważniejsze:
nienawiść wielu podpira

OGRÓD OSTÓW

---

w drodze do celu
a jest nim władanie innymi
dla własnej pychy i wygody
Tak mi się jawi
jej istota

10 VI 1992

ANNA KAJTOCHOWA

SALOME WSPÓŁCZEŚNIE

Nie o głowę Chrzciciela jej chodzi
gdy domaga się złotej misy
O części zamienne
do transplantacji
by je przechować w lodówce
na czarną godzinę
gdy zwycięży w tanecznym turnieju
i serce odmówi posłuszeństwa
O!, zabezpiecza się
na wszelki wypadek

21 XI 1996

***

Nie mówi się źle
                  o zmarłym
to hańba lżyć
                  bezbronną pamięć
na cmentarzu chowamy
przecież nie zwłoki
a człowieka

24 VIII 1991

WITRAŻ

niedosiężny
dziecinny Bóg
z rozwianą brodą i włosami
nagle zmartwychwstał
w ołowianej ramce

1994

***

Byle do wiosny
gdy sroży się zima
Byle do śmierci
gdy nuży cię życie
czyli
dla każdego
coś miłego

20 XI 1996

6 0

***

Serce Kaja
z baśni Andersena
przeniknął niegdyś
lodowaty dreszcz
Królowa Zima
przemieniła je
w diament lodu
by mógł wykonywać jej
okrutne rozkazy
Dopiero łza Gerdy
wiemej przyjaciółki
i nieustraszonej
zdobyczyni
Krainy Lodów
przemieniła je
w pulsujące dobro
i ciepło
Mistrzu Christianie
dziś nawet ocean łez
wszystkich dzieci świata
nie skuszy serca
człowieka władzy i pieniądza

14 XII 1994

WARIACJE NA TEMAT . . .

Szkarłatny blask cienia upadł
w sam środek gorejącej pustyni
zakwitł w ruchomej siatce
koronkowych krat haremu
oczami czekającej na miłość
dziewczyny

i zgasł
z odejściem Almanzora
ze wzgórz Alpuhary
gdy w „gruzach legły
Maurów posady” . . .

„Hiszpanie męstwo
cenić umieją”
półksiężyc błysnął
nad ziemią Afryki
zastygł w Caprichos Goi
Guernice Picassa
zalśnił na włócznie Don Kichota
i przetłuszczonych włosach Dulcyniei
„patrzcie o gjaury” . . .
Mauretania żyje
gorącą falą sirocca
w kastanietach Carmen
i mantylach andaluzyjskich piękności
O słoneczna Andaluzjo

OGRÓD OSTÓW

---

słodka winem
spragnionych oczu dziewczyny
w misternych konstrukcjach
sztuki islamu

Kraków, 18 VI 1992

DO MOJEJ CÓRKI

Zobaczyłam Cię nagle
zupełnie inaczej
Porwałś ciężki kosz
i wyprowadziłaś obcą staruszkę
z labiryntu autobusowego dworca
przeżoną ruchem
i nagle wyrosła estakadą
pewna bezpieczeństwa
zostawiłaś nas wszystkich
widziałaś tylko jej strach
Och Ty najlepsza część
mojego serca
Dzięki że się urodziłaś
wbrew wszystkiemu i wszystkim
że bez namysłu ruszasz na ratunek
kierowana najpierwszym impulsem
że jesteś

Sanok, 15 X 1994

***

Miasto
zanurzone w zieleni
pod spletaną
siatką przewodów
spięte
klamrą mostów
nad brzegami
Wełtawy
miasto
z wyspami placów
w gęstwie
starych uliczek
nieustanny puls życia
pod patyną wieków

Praga, 6 X 1987

***

Kiedyś Hades
w trakcie rozlicznych zatrudnień
pozwolił sobie
na chwilę wytchnienia
usiadł strudzony
na brzegu Styksu
i westchnął
Tak powstała sól
Tyle w niej
osadu zmartwień i znużenia
ile odwiecznej tęsknoty
za wewnętrzną świeżością

ŹRÓDEŁKO

Jaskółka upuściła
zielony listek
potrąciwszy w locie
wierzchołek góry
I zapulsowało
pod miedzą źródółko
dar matki ziemi
dla wszystkich spragnionych
w skwarze lata
pośród kłębowiska
ścieżek i dróg
Jeszcze go wczoraj
nie było
Dzisiaj
krople napełniają
kielich dłoni
oracza żniwiarki
i dziecka
Jego oczy drżą
w lusterku żywej wody
zadziwione
nagłym cudem
nowego istnienia

14 I 1994

ANNA KAJTOCHOWA

EROTYK DZIAŁKOWY

Upięta
na ścianach altany
ulewa liści
spłonęła
jesiennym
rumieńcem
Zapachniał
malinowy dym
w twoich włosach
zajaśniał mrok
błysnęła noc
Zbudził nas
chłód poranka

12 VI 1989

***

Pytanie na czasie:
lepiej być pomnikiem,
czy cokołem?

***

Rozspiewała się wolność...
Wzięła wysokie „C”
i – zachrypla.

***

Ktoś potknął się
na anielskim włosie.

ANNA KAJTOCHOWA

***

Wierzący
chwyta się Boga
jak tonący
brzytwy

***

Nie nazwana krzywda
też boli

Obory, 27 VIII 1991

***

Czy na pohybel
czy na zdrowie
jednako smakuje
pierwszy łyk

11 X 1996

7 0

PRAWO KARMY

Raz wprowadzone w ruch
wahadło zła
zawsze w nas uderzy

1994

***

Bywa i tak:
im jesteś bliżej,
tym dalej sięga obcość.

***

Miarą wolności
jest głód.
Jej granicą –
obowiązek.

ANNA KAJTOCHOWA

ANNO DOMINI 1994

W zalewie słów
o chrześcijańskich wartościach
w gęstwie kadzidlanych dymów
przesłaniających nędzę
zarzuca się
czarny całun
na otwartą ranę
gorejącego serca Chrystusa

***

*„I tańczą anioły w butelce”
Tomasz Agatowski*

Zapakuję do plecaka
butelkę pełną
tańczących aniołów
O wiele łatwiej
go dźwigać

Lubniewice, 16 VI 1994

W NOC WIGILIJNĄ

1

Kiedy wierni na pasterkę
tłumnie suną do kościoła
mnie na odległe rozstaje
samotny Chrystusik woła

Kiedy ulewa srebrników
rozgłośnie brzęczy na tacy
przyjmij ode mnie Dzieciatko
parę przygarści kaszy

Nim wszystkie owe brzękadła
duszpasterz dokładnie zliczy
niechaj choć jedno stworzenie
swój głód grudniowy nasyci

2

Twoje gniazdo Chrystusiku
ukrył rzeźbiarz wśród tarniny
głogami je przyozdobił
koralami zimy

Niosę Ci teraz w dani
wieniec z czosnku i cebuli
niech Cię broni przed wampirem
przecie żeś taki nieduży

3

Składam u Twych bosych stóp
talonowe małe butki
pochowasz w nich wszystkie smutki
swoich już dorosłych dni

Rozsypię też na rozstaju
suszone zioła i mak
miejże choć jedną noc sytą
skoroś się znalazł wśród nas

4

Jeszcze obok kornie złożę
bukiet z polnej ciszy
że w nim tyle, tyle smutku
tylko Ty usłyszysz

5

Daj Dzieciatko
do syta ziarna
myszom bezdomnym
schrypniętym pasikonikom

dłoniom artretycznym
bezlicznych babć i cioci
daj ciepła węglowego
aby nie stygły w nocy

Zmarzniętym drzewkom w sadzie
daj po ciepłej sukience
aby Ci latem szumiały
w kolorowej podzięce

Daj, daj
a Ty nie masz Maleńki
nawet ździebka odzieży
sam nagi i obtłuczony
pod kapliczką leżysz

Grudzień 1982

***

Pęd do normalności
nie opuszcza gazet
pustoszeją sklepy
choć pełne półki
rosną w bankach konta
tłoczno w pośredniaku
normalność
prawo bogatych do bogactwa
prawo biednych do biedy
prawo bogatych do wolności
prawo biednych do zniewolenia
wreszcie świat stanął
na nogach
normalnie
dlaczegoś biedny – boś głupi
dlaczegoś głupi – boś biedny
normalnie

16 X 1991

SPIS WIERSZY

***/Nisko rozkrzewiona sosna/	5
Pejzaż podmiejski	6
***/Nasz Nobel/	8
***/Ty wiesz Julianie/	10
***/Gdy się już zamieszkało/	12
***/Człowiek i kwiat/	13
***/Twoje „Ugwarzania z kotem”/	14
***/Ponad?/	15
***/W tym samym dniu/	16
***/Dźwięk słowa/	17
***/Nie rozliczę się/	18
***/Aurea mediocritas/	19
***/Żałujemy nie tylko róż/	20
***/Cudownie mieć/	21
***/Dlaczego powstaje/	22
***/I jak tu nie witać/	23
***/Sfrunęła z nieba/	24
Zaduszki	25
***/A zatem wdziałeś/	26
***/Osiemnastowieczna lipa/	28
***/Wdzięk sędziwych podcieni/	29
Do NN	30
***/Jak to jest/	31
***/Ziarnko ryżu/	32
Ołtarz Wita Stwosza	34
Przed płótnami Rembrandta	35

Dworek Matejki w Wiśniczu	36
***/Tyle w ciemności do odkrycia/	37
Impresja z wystawy – żart	38
O współczesności	
pod wpływem lektury Norwida	39
***/Norwidowskie Słowo/	40
Rozmyślanie o wolności	41
***/Słońce powleka skórę/	43
***/Quidquid id est, timeo/	45
***/Dzięki ci losie/	47
Rozmowa z synem	49
***/Niemowlęta w becikach/	50
Pochód cieni	51
Do cienia	52
***/Czy Giordano Bruno/	53
***/To ty Janie Sebastianie/	54
***/Czy nienawiść to tylko/	56
Salome współcześnie	58
***/Nie mówi się źle/	59
Witraż	60
***/Byłe do wiosny/	60
***/Serce Kaja/	61
Wariacje na temat... ..	62
Do mojej córki	64
***/Miasto/	65
***/Kiedyś Hades/	66
Źródło	67
Erotyk działkowy	68
***/Pytanie na czasie:/	69

OGRÓD OSTÓW

***/Rozśpiewała się wolność/	69
***/Ktoś potknął się/	69
***/Wierzący/	70
***/Nie nazwana krzywda/	70
***/Czy na pohybel/	70
***/Prawo Karmy/	71
***/Bywa i tak/	71
***/Miarą wolności/	71
Anno Domini 1994	72
***/Zapakuję do plecaka/	72
W noc wigilijną	73
***/Pęd do normalności/	76

ANNA KAJTOCHOWA urodziła się w Brzozowie (Krośnieńskie), ale latami studiów i pracy dziennikarskiej jest związana z Krakowem. Ukończyła bowiem dziennikarstwo na Uniwersytecie Jagiellońskim, a następnie pracowała w kilku redakcjach, np. w „Gazecie Krakowskiej” i „Studencie”. W latach sześćdziesiątych należała do Koła Młodych przy Oddziale ZLP, którego opiekunem był Adam Włodek. Obecnie jest sekretarzem Zarządu Oddziału ZLP w Krakowie. Należy do założycieli Konfraterni Poetów, bierze udział we wszystkich jej imprezach i wydawnictwach.

Pierwszą książkę pt. „Babcia” wydała w 1982 r. Kontynuowała jej wątki w drugiej powieści pt. „Tamten brzeg” (1993). Opublikowała dotychczas następujące tomiki poetyckie: „Sytuacje” (1983), „Krawędź” (1986), „Uroda taminy” (1990), „Sytuacje II” (1992), „Usiłowałam być człowiekiem” (1994), „Krzyk lelka” (1995), „Stygnąca kipiela” (1995), „Cień Ozyrysa” (1996).